

TRÊN CON ĐƯỜNG DI TẢN

Thỉnh thoảng, cứ vào khoảng cuối tháng ba, tôi lại bồi hồi nhớ lại khoảng thời gian mình nóng ruột chờ đợi ngày Thúy-Hoa trở lại Sài Gòn và những chuyện buồn di tản. Vì trong những ngày đó, sau khi nghe tin Huế đã thất thủ, Đà Nẵng cũng bỏ ngõ, tôi khuyên Thúy-Hoa - lúc đó còn đang học ở Sài Gòn - nên về lại Đà Lạt và đem gia đình xuống vì không biết thế cuộc sẽ ngã ngũ ra sao, mặc dù tôi cũng lờ mờ đã đoán được cái đoạn kết. Thúy-Hoa đã lấy chuyến bay, không ngờ lại là chuyến cuối cùng đáp xuống phi trường Liên-Khuong, và còn may mắn hơn là có người cho Thúy-Hoa quá giang về thành phố.

Trong lúc ĐL nhà cửa đóng kín mít và đi giữa cảnh hỗn loạn vì nghe nói có nhóm tù vượt ngục và nhiều người vội vã bỏ thành phố đi tản cư. Thúy-Hoa phải mất cả đêm mới thuyết phục ba của mình bằng lòng chở gia đình xuống Sài Gòn ngày hôm sau. Con đường SG-ĐL bình thường chỉ mất 6-7 tiếng, hay nhanh hơn một chút ngồi trên chiếc xe 8-9 chỗ ngồi của hãng Minh-Trung, thì hơn 5 tiếng đã đến Sài Gòn nhưng trong chuyến đi lịch sử và nhớ đời đó, ba của Thúy-Hoa mất gần một tuần lễ - sau khi phải dừng lại dọc đường, ngủ trong rừng và xuống tận Bình-

Tuy để đem được xe lên con tàu chỉ to hơn chiếc xe Peugeot 403 có chút xíu chở cả 7 người , và sau cả một ngày đêm lênh đênh trên biển cả rồi mới cập bến Vũng Tàu, và từ đó về đến SG. Thúy-Hoa kể lại rằng dọc đường, thấy người ta có thể giết chết lẫn nhau chỉ vì củ cà rốt hay một gói mì khô. Câu chuyện tương tự được kể lại bởi một người bạn từng là Sĩ Quan Võ Bị ĐL, và câu chuyện hẳn kể cũng không kém nhiều nỗi thương tâm .

Trong toán quân của trường Võ Bị theo bảo vệ đoàn người di tản, hẳn là sinh-viên võ-bị với trọng trách bảo vệ, bọc hậu cho đám xe & đoàn người cuối cùng, Hẳn đã tình cờ gặp một người con gái - tuổi khoảng 16, 17 – đang bồng bế, tay dắt theo đứa em nhỏ, nhìn dáng người con gái vai gầy đeo túi sắc dẫn hai đứa em mọn mà có lẽ mẹ của các em đã bỏ mạng đâu đó trên con đường đèo đầy kinh hoàng.

Cho đến tảng sáng ngày hôm sau, khi bắt kịp toán Võ Bị đi tiền phương ngoài bì rừng trong tầm hình trên, hẳn bất chợt gặp lại người con gái đó – không biết em nàng đã được ai đó mang theo đi – nhưng thi thể người con gái đó đã nằm lại trần trường, vắt vẻo bên cạnh quốc lộ. Sau khi nghe kể câu chuyện đau buồn và oan khiên này, tôi đã viết lên một bài thơ để ghi lại cái cảm xúc trong tâm hồn mình lúc đó:

Trên con đường di tản
ta tình cờ gặp em
em theo đoàn di tản
mắt nhung buồn không tên

Trên con đường di tản
tay gầy bé em thơ
em theo đoàn di tản
xác mẹ nằm bụi bờ

Trên con đường di tản
vai gầy gánh tang thương
em theo đoàn di tản
máu xương thấm bụi đường

Ngóng nhìn dáng em đi
thân vai gầy tiêu tụy
ôi đất trời chia ly
ta thấy đời trần luy

Em theo đoàn di tản
có nhìn thấy tương-lai
mây giăng mù phiêu lãng
bom đạn sao rơi hoài

em theo đoàn di tản
ta thấy đời âm u

nẻo đường rồi muôn vạn
nhớ em nhớ thiên-thu

Trên con đường di tản
ta chợt thấy xác em
Hỡi ai người di tản
Ta yêu người chưa quen.

SVT-1976

Vâng, mới đó mà đã gần 38 năm rồi, nhanh thật! Hơn ba năm trước ghé về thăm lại Long-Khánh và cánh rừng cao-su này, nghe dân trong làng kể ngày đó có những hố bom của B-52 để lại, sâu đến nỗi có một con voi rớt xuống mà leo lên không nổi khiến người dân phải dùng đến chiếc xe lô để giúp kéo nó lên, và mùa mưa trẻ em đã có vài đứa chết đuối vì bơi lội trong cái hồ do chiến tranh đã để lại.

Cánh rừng xưa loang lổ vì bom đạn nay phần lớn đã lành lặn, vun lớn mạnh, nhưng có lẽ trong tâm hồn của vài gia đình có lẽ cũng vẫn còn ngậm ngùi nhớ lại cái biến cố đổi đời của ngày ấy. Hy vọng thời gian sẽ dần xóa nhòa những vết thương trong tâm khảm của những thân nhân, gia đình họ.